

Kuva: Mikael von Numers

Luonnehdinta

Ulkosaariston luodot ja saaret ovat yleensä pienehköjä, usein puuttomia kallio- tai moreenisaaaria ja -luotoja Itämeressä. Luontotyyppiin kuuluvat saarten lisäksi niitä ympäröivät vedenalaiset pohjat, jotka ovat yleensä kallioisia. Ulkosaariston luodot ja saaret on usean luontotyypin muodostama kokonaisuus, jolla esiintyy toisia luontodirektiivin luontotyyppisiä kuten 'kasvi- peitteisiä merenrantakallioita' ja 'kivikkorantoja'.

Ulkosaariston luodot ja saaret on Suomessa yleinen luontotyyppi, jonka merkittävimmät esiintymät ovat tärkeitä merilinnuston (esim. ruokki, karikukko, riskilä, haahka) pesimäpaikkoja sekä harmaahylkeen oleskelupaikkoja. Runsaan linnuston lannoitevaikutus näkyy luotojen tavallista rehevämpänä kasvillisuutena. Luontotyypin vedenalaisessa osassa on usein kovien pohjien leväkasvillisuutta, joka muodostaa vyöhykkeitä veden syvyyden mukaan.

Ulkosaariston luotojen ja saarien luonnontilaisuuden kannalta keskeisiä piirteitä ovat pesivän meri- ja saaristolinnuston sekä harmaahylkeiden runsaus, tulokaspetojen (minkki, supikoira) puuttuminen, lintuluodoille ominainen kasvillisuus (muun muassa tietyt jäkälät), lajistoon kohdistuvan häirinnän kuten veneilyn vähäisyys ja rantojen puhtaus (ei öljyä). Vedenalaisessa osassa merkittävää on rehevöitymättömyys: suuri nä-

kösyvyys, rihmalevien vähäisyys sekä rakkolevän runsaus ja hyväkuntoisuus.

Levinneisyys

Ulkosaariston luotoja ja saaria on koko Suomen rannikolla, eniten Saaristomerellä, Ahvenanmaalla ja Merenkurkussa.

Nykytila ja uhkatekijät

Ulkosaariston luodot ja saaret on yleinen luontotyyppi, jonka lajisto voi kokonaisuudessaan varsin hyvin, vaikka negatiivistakin kehitystä on tapahtunut. Itämeren rehevöityminen on vaikuttanut haitallisesti luontotyypin vedenalaiseseen osaan, mutta toisaalta lisääntyneet ravinnonlähteet ovat kasvattaneet monien saaristolintujen kantoja. Myönteistä on ollut myös ympäristömyrkköjen väheneminen ja harmaahyljekannan viimeaikainen kasvu. Suuri osa arvokkaimmista lintuluodoista on suojeltu, mikä vähentää ihmisen linnustolle aiheuttamaa häirintää.

Tulevaisuuden uhkia ovat Itämeren rehevöitymisen jatkuminen, vesiliikenne ja muu eläimistön häirintä, vieraslajit minkki ja supikoira sekä erityisesti öljyhinkojen kasvava todennäköisyys öljykuljetusten lisääntyessä. Ilmastomuutos voi lisätä myrskyjen määrää linnuston pesimäaikana, jolloin nouseva vedenpinta voi aiheuttaa pesätappioita laajalti.